

De Herrer forstaar, hvilken Forskel det gør, om det er private Banker — af hvilke en enkelt maaske deltager meget stærkt i Spekulationen —, der bestemmer, hvor meget der maa belaanes paa et Papir, eller det er en uafhængig Nationalbank, der gør det. I det ene Tilfælde er der den Fare — hvilket ogsaa viste sig i det givne Tilfælde —, at vedkommende Papirs Kurs bliver paavirket til den ene eller den anden Side. Hvis en Bank vil have et Papir, den ligger inde med, i Vejret, behøver den blot at forhøje Belaaningsprocenten og sige: Nu maa der laanes 80 pCt., nu 100; og omvendt, hvis de vil have det ned. Denne Magt burde have været hos Nationalbanken og ikke hos den private Bank.

Medens jeg omtaler dette Forhold, vil jeg gerne nævne Spekulationen i Nationalbankens egne Aktier. Jeg forstaar Forholdet saaledes, at der var en Tid under Krigen, hvor Nationalbankens Aktier ikke blev noteret. Det blev mig sagt, at det var efter Direktionens eget Ønske, et meget rigtigt Ønske. Jeg vil nu spørge den højtærede Handelsminister: Kunde det tænkes, at man ved positive Forholdsregler kunde forbyde f. Eks. Belaaning af Nationalbankens Aktier paa den Maade, hvorpaa man forbyder Belaaning af andre Bankers Aktier, forlange, at alt Køb af Nationalbankens Aktier skal ske mod kontant, og, hvis vi faar den Likvidationskasse, der er Tale om, forbyde al Terminshandel i Nationalbankaktier? Jeg nævner ikke dette, fordi jeg har særlig Kærlighed til Nationalbankens Aktier, men af den Grund, at det kan se grimt ud, hvis pludselig Nationalbankens Aktier begynder at springe op og ned; det kan give Folk et galt Indtryk af Bankens Soliditet.

Jeg tillod mig før at bemærke, at Nationalbankens Guldpolitik var bedre end Sveriges, men til Gengæld er der et andet Punkt, hvor Banken efter min Mening har forsyndet sig meget, og det atter paa passiv Maade, nemlig ved sin Valutapolitik. De Herrer ved, at Sverige har holdt en lav Valutakurs. Forholdet har ikke været, som det har staaet i svenske Blade, at det har været et Spørgsmaal om Tilbud og Efterspørgsel. Det er en smuk Frase. For det første er Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel noget, der undertiden ikke virker, og for det andet virkede her en positiv Villie fra de svenske Bankdirektørers Side. Det har man villet baade fra Regeringens og fra Bankernes Side ogsaa af pristekniske Grunde. Man

ønskede lave Værdier paa udenlandsk Valuta, ønskede, at Mark og Sterling skulde være lave og de svenske Kroner høje. Og med en vis Ret, thi i samme Øjeblik som Marken og Sterlingen er lav, er der Straf for at eksportere og Præmie paa at importere, og Import har man i Sverige ønsket under Krigen. Dertil kommer, at man i Sverige i Modsætning til os har været bange for at faa for mange Mark. Det var oprindeligt saa, at der var mange Mark, som kom til Sverige, derefter gik de til Danmark, hvis Kurs var højere, og paa den Maade kom der mange danske Kroner til Sverige, saaledes at man der kunde og maatte trykke den danske Krone ned. Sverige har saaledes været i Stand til at hævde en Kurs paa den svenske Krone, der var større end den danske Krones, ja, at den svenske Krone tilsyneladende var 10 pCt. mere værd end det Guld, der var i den. Sverige traf, som Herrerne erindrer, før vi den Bestemmelse, at al Handel baade paa Tyskland og England skulde afsluttes i indenlandske Kroner. Det bestemte, at hvor der ikke efter Regeringens og Finansraadets Tilladelse ydes Kredit til Udlandet, skal Betalingen erlægges straks og i svenske Kroner. Med andre Ord: Sverige skabte en kunstig Efterspørgsel efter svenske Kroner. Baade England, Tyskland og Danmark skulde bruge svenske Kroner, og der var kun en vis Mængde af dem. Derved er man naaet til den Mærkelighed, at den svenske Seddel blev til Aristokraten i Verden ved en ganske bevidst Politik, der ikke havde noget som helst med den legitime Efterspørgsel at gøre. Vi har ikke gjort noget tilsvarende; vi har tilladt, at den fremmede Valuta var høj, ja, vi har tilmed gjort den Fejl at lade fremmede og oven i Købet meget lidt ønskværdige fremmede for udenlandske Magters Regning paa Københavns Børs foretage Manipulationer, hvorved vor Kurs paa Mark og Rubel blev for høj. Og vi har altsaa holdt den fremmede Valutas Kurs for højt, dels fordi mange Banker, der laa med fremmed Valuta — for at redde sig selv —, var interesserede i den høje Notering, dels fordi vi har tilladt en vild Valuta-Spekulation. Man husker, hvordan alle i Begyndelsen af Krigen spekulerede i Rubler, saa kom Turen til den østerrigske Krone, saa til Marken, og fra finsk Side har man klaget over, at vi har spekuleret i den finske Mark. Det vil sige, at Spekulationen er under Krigen gaaet over fra Spekulation i Aktier til Spekulation i Kuponer og er fra Kuponer gaaet